

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Marijke Schermer
Titel	Het Alphapaar
Jaar	2006
Uitvoering	Tg Alaska / Marijke Schermer

Copyright (C) 2006 by Marijke Schermer

HET ALPHAPAAR

Marijke Schermer©2006

Gespeeld door toneelgroep Alaska in 2006

première 28 oktober Rabotheater Hengelo

Edith: Anna Schoen

Garmt: Rick Paul van Mulligen

Stella: Carly Wijs

Vik: Jan Kruit

Clara / Emma: Dagmar Slagmolen

tekst & regie: Marijke Schermer

dramaturgie: Laura Minderhoud

scenografie, video- en geluidsontwerp: Richard Janssen

vormgeving en uitvoering decor: Anton der Kinderen & Richard Janssen

kostuumontwerp & uitvoering: Renske Kraakman

lichtontwerp: Theunis Zijlstra

productieleiding: Tanja Hendriks

techniek: Jan Martijn Tallen

zakelijke leiding: Arjen Barel

publiciteit: Hedwig van der Zwaal

regie-assistentie: Rick Steggerda

stagiair video: Sjoerd Wennekes

affichebeeld: Paulina Matusiak | Arjan Benning

scènefotografie: Sanne Peper

Locatie: Woonwerk pand midden in de stad.

26e verdieping: appartement van Vik & Stella

25e verdieping: atelier van Stella

24e verdieping: kantoor van Edith

10e verdieping: appartement van Clara

Edith is televisieproducent. Ze is een licht neurotische vrouw van rond de dertig die leeft volgens de moderne Descartes-variantie: ik communiceer dus ik besta.

Garmt is een jonge snelle jongen die voor veel geld hardop nadenkt, met diabolische trekken; machtsgeoriënteerd, intelligent en moraaleloos.

Vik is een uitvreter van eind dertig. Onder het pseudoniem M. Treurniet schreef hij het zelfhulpboek: *geluk in veertig dagen*. Hij is getrouwd met Stella

Stella is een vrouw van veertig, commercieel zeer succesvol maker van recyclekunst en op het punt in haar leven dat er iets moet gebeuren omdat er anders helemaal niets meer gebeurt.

Clara (pseudoniem van Emma Sabel) is een intelligente ongelukkige jonge vrouw die zich twee jaar geleden heeft teruggetrokken in haar appartement om zich te bezinnen op de vraag hoe je moet leven. Als ze daarop het antwoord heeft zal ze weer meedoen.

Clara heeft haar hele huis met webcams uitgerust. Sommige scènes van Clara zien we via haar webcams op beeld. Andere scènes zijn live. Behalve haar hele huis heeft ze ook de bovenste drie verdiepingen zo uitgerust. Zonder het te weten worden Stella & Vik en Edith & Garmt de hele tijd gefilmd.

SCÈNE 0

Clara Ik las dat alle mensen uiteindelijk hetzelfde zijn.

Dat het stoffen in je hersenen zijn die maken dat je verliefd wordt. Dat de liefde en alles wat je ermee doet niets anders is dan biologie en niks met jou – als in: jij met je hoofd, met je hart, met je onstoffelijke zelf, ergens in je stoffelijke verschijningsvorm – te maken heeft.

Dat alles en iedereen uiteindelijk hetzelfde is, dezelfde is, inwisselbaar en met een eindeloze reeks geduplicateerde emoties waar niets uitzonderlijks aan toe te schrijven valt. Mensen worden verliefd, vrouwen bedriegen hun mannen, mannen verlaten hun vrouwen, mensen vermoorden elkaar, de tijd heelt alle wonden en de tijd heelt alle wonderen en kinderen worden groot. En met alles wat ze leren, leren ze ook een hoop onwaars. Dat ze uitzonderlijk zijn bijvoorbeeld.

Als het allemaal te pijnlijk wordt, word je gerustgesteld door je dat geloof weer te ontnemen: Dat hebben anderen ook. Die gingen er ook niet aan dood.

Dat is dus ouder worden. Ouder geworden is vaak genoeg getroost zijn met de gedachte dat je niet uitzonderlijk bent om het te geloven. Vaak genoeg getroost zijn met de gedachte dat je normaal en zoals alle anderen bent. Dat je een lid bent van een soort. Een soort die zijn biologie combineert met een idee van individualiteit en rationaliteit. Vaak genoeg gesust met schrale troost.

SCÈNE 1

Garmt Kijk, je moet het je zo voorstellen. Mensen hebben allemaal een gat in hun binnenste. Dat is een onvulbaar gat. Het is niet te vullen omdat wat het lijkt te vullen altijd weer verdwijnt.

Edith Zoiets als zwarte gaten.

Garmt Niet zoiets als zwarte gaten. Zwarte gaten zijn punten met zo'n grote centrale aantrekkingskracht dat wat erbij in de buurt komt, erin gezogen wordt en nooit meer terug gevonden wordt. Daarin is de ontsnappingssnelheid groter dan de snelheid van het licht. Maar dit – dit gat in het binnenste van de mensen - is anders. Wat je erin stopt, zit er een tijdje in. Het lijkt gevuld, vervuld, gedicht te zijn, maar dan blijkt dat het alleen een tijdje toegedekt was met het *idee* van vervulling. Het kán namelijk niet gevuld. Het is een onvervulbaar gat.

Edith Oké. Goed. Een onvervulbaar gat, zeg je. Iedereen?

Garmt Iedereen, Edith.
Bij sommige mensen manifesteert het zich in een doorlopend zeurend gevoel van spijt. Bij anderen in een onstilbare honger. Sommigen zijn zich er niet van bewust en bij die mensen bestaat het gat alleen in de vorm van hebberigheid. De kunst is het idee van vervulling aan te bieden. De kunst is om wat het ook is dat je wilt dat ze kopen of van je aannemen, te verpakken als dat idee van vervulling. En dat kan met alles. Alles is te verpakken als een idee van vervulling. Een gat in je binnenste schreeuwt erom om gevuld te worden. De leegte wil gesust en mensen zijn tot veel

bereid om dat te bewerkstelligen. Vroeger had je de grote ideeën; het christendom, het humanisme, het liberalisme en de wetenschap. Die waren zo groot en overtuigend als vervulling dat hele volksstammen ze hun leven lang niet hebben ontmaskerd als een illusie. Maar toen het eenmaal collectief gebeurde was het ook behoorlijk onherstelbaar. Maar: sindsdien is alles verkoopbaar - ook een televisieprogramma, *juist* een televisieprogramma – om in dat gat te stoppen. De liefde en de psychologie doen het ook nog heel goed. Maar als er iets is dat verpakt kan worden als vervulling is het wel de terugkeer naar het paradijs. Dat is te verkopen als fantastische televisie

- Edith De terugkeer naar het paradijs.
- Garmt Fantastische televisie; vervulling van de leegte. Het is de ideale tegemoetkoming aan het gevoel dat we iets heel belangrijks zijn verloren.
- Edith Het paradijs.
- Garmt De onschuld.
- Edith Het geloof dat het gat te vullen is.
- Garmt Fout: het geen weet hebben van een gat. Dat het te vullen is geloven de meeste mensen nadat ze het gat hebben ontdekt, hun hele leven. Maar iedereen verlangt naar zijn verloren onschuld, naar zijn geloof in zichzelf als uit één stuk.
- Edith Die we dan natuurlijk wel moeten afpakken. Ik bedoel die onschuld die moet natuurlijk ook nu weer worden verloren.
- Garmt Dat weet ik niet.
- Edith Geen paradijs zonder het verlies ervan.
- Garmt Misschien.
- Edith Hoe vinden wij twee meerderjarige kinderen die hun onschuld nog niet verloren zijn?? En wanneer hebben ze gewonnen? En wát winnen ze dan?
- Garmt Niet wij. Edith. Jij. Jij vindt die meerderjarige kinderen die hun onschuld nog niet verloren zijn.
- Edith Zou ik dus, even interpreterend wat jij me net allemaal hebt verteld, kunnen zeggen dat die twee het gat in hun binnenste nog niet ontdekt moeten hebben? Dat het twee mensen zijn die geloven in zichzelf als één geheel, zonder onvervulbare leegte in dat geheel.
- Garmt Zo zou je dat kunnen zeggen.
- Edith Zondagskinderen. Nooit gekwetst, teleurgesteld of in elk geval niet al te erg. Niet onherstelbaar beschadigd. Schaafwonden of blauwe plekken gehad en weer verdwenen. Geen breuken nog.
- Garmt Geen spijt, geen schaamte en geen ervaring van een holte waar een kern zou moeten zijn. En liefst geen kennis van het paradijs.

Edith Geen bijbelkennis. Staat genoteerd. Dat is nog het allermakkelijkst vermoed ik. Oh God, ik moet die Bijbel lezen natuurlijk. Oh Jezus, wanneer moet ik dat doen?

Garmt ...

Edith Dat is een heel dik boek Garmt.

Garmt Het paradijs staat in het begin en het is maar een klein stukje.

SCÈNE 2

Clara Er zijn mensen die zeggen dat het Niet Uitspreken van Gevoelens onvolwassen is. Ik heb altijd gedacht dat de mensen die dat zeggen de één of andere verpestende therapie hebben gevolgd of teveel damesbladen lezen. De theorie van het uitspreken is de ruggengraat van de psychoanalyse die zegt dat intensiteit verminderd wordt wanneer iets concreet wordt en gedééld in woorden. (En wat betreft de psychoanalyse zélf is dat in elk geval gelukt. Sinds die in versimpeling gemeengoed is geworden, heeft het aan betekenis behoorlijk ingeboet.)

Als iemand iets met mij wil delen ben ik sowieso meteen weg. Chocola oké, die wil ik nog wel delen. Maar geen ontboezemingen alsjeblieft. Niet zeggen: ik wil even iets met je delen en dan vertellen hoe je je voelt.

De opvatting over het Uitspreken is onderdeel van de theorie van mensen als pakketten identieke eigenschappen. De theorie zegt dat je met het uitspreken de dingen normaliseert zodat ze weer kunnen veranderen. Het gaat er dus vanuit dat ongewone gevoelens genormaliseerd moeten worden; dat iets *niet waar* is, geconfronteerd moet met *de realiteit* en moet veranderen.

Het beschouwt de banaliteit als normaal en romantiek als een neurose. Het beschouwt de werkelijkheid als iets dat zo behapbaar en bespreekbaar mogelijk zou moeten zijn. Het beschouwt een verandering van blikrichting als de oplossing voor uitzichtloosheid. Het beschouwt het feit dat iedereen hetzelfde is en de dingen algemener dan je denkt, als troostend.

Die theorie beweert dat zwijgen zwelgen is.

SCÈNE 3

Edith probeert sms, MSN, mobiele en vaste telefoon te combineren terwijl ze zich opmaakt en bloesjes past.

Edith Ja. Dat zeg ik. Het paradijs. Een voorwereldse staat van verrukking, schaamteloosheid en geluk.

...

Onbedorven. Ja!

...

Wat is er mis met onbedor-

...

Dat weet ik! Dat weet ik dat het televi...

Dat het televi

...
DAT hoeft je mij niet uit te leggen.
Mirjam.
Mirjam.
Mir....
...
Eén seconde Karsten, ik bel je terug.
...
Dat zeg ik.
Nee. Natuurlijk wordt de onbedorvenheid bedorven
...
Mirjam?
Ja, ik zei...
...
Nee, nou dat wil zeggen -
...
Ja, ja, jawel ik wil dat wel even zeggen.
IK ZEG TOCH DAT IK JE TERUGBEL!
...
Nee, ik heb het niet tegen jou.
Ik heb het tegen Karsten
...
Nee, op de MSN.
...
Ja, dat weet ik Mirjam, dat ik moet typen. Dat is ook precies wat ik aan het doen ben.
...
Stuur maar door.
...
Ik ben niet bezet.
Jaha, ik ben voor Karsten bezet.
...
Luister je eigenlijk wel?
Of praat je gewoon door?
...
Ja, Mirjam. Ik heb iemand op de vaste lijn.
...
Ja, heb ik nog altijd.
Ik zet je in de wacht.
...
Ook goed. Dan bel ik je zo.
Edith.
...
Ja, hallo Annabel.
...
Hè?
...
Ja, eigenlijk wel. Mag ik jou zo meteen even terugbellen?
Ja?
Tien minuten.
Dag Anna-
...
Bel.

Jezus.

Ja, hoi Mirjam. Dat was Annabel.

...
Wat zal ik zeggen?
...
Ja ik wacht.
(andere lijn)
Edith.
...
Klopt.
Nee, dat is Mirjam als het goed is NU aan Fred aan het vragen.
...
Lijkt me evident.
...
Oké, oké, oké.
...
Ja, Jan, heel erg bedankt voor deze informatie.
Dat is een uitzonderlijk goeie timing.
...
Weet ik.
...
Weet ik.
...
Weet ik.
...
Zeg ik toch.
..
Doe ik.
...
Als ik Mirjam heb gesproken die Fred heeft gesproken.
...
Als ze Fred inderdaad gesproken heeft.
..
Ja, oh ja, Jan, wacht even.
Kun jij die files van Annabel en Joerie
...
Djoerie – sorry - even aan Karsten mailen.
...
Nee, die staan op mijn usb- laat maar.
...
Doe ik.
Binnen het uur.
Dag Jan.
...
Ja, Ik ben er nog.
...
Godsamme zeg.
...
Lunchen?
Nu?
...
Dat is goed.
Ik ga even 5 minuten slapen.
...
Dankje schat.
Dankjewel.
Doe ik.

Ze gaat liggen en valt meteen in slaap.

SCÈNE 4

Clara Ik lees dat gezellige gezinsmaaltijden in verpleegtehuizen de levensduur, het lichaamsgewicht en de ervaring van levenskwaliteit vergroten. Een gezellige gezinsmaaltijd betekent dat er gezamenlijk van harde borden wordt gegeten en uit opdekschalen opgescheept wordt, dat de deuren van de eetkamer dicht gaan en dat er gelijktijdig aan het eten wordt begonnen. Ik lees dat het promotieonderzoek dat tot deze conclusie heeft geleid, is toegepast op mensen van gemiddeld 77 jaar, met gemiddeld drie ziekten en gemiddeld zeven verschillende soorten medicatie. Ik wil nooit een bejaarde worden die een gezellige gezinsmaaltijd krijgt geserveerd om mijn levensduur, mijn lichaamsgewicht en mijn ervaring van levenskwaliteit te vergroten. Ik vind mijn levensduur, mijn lichaamsgewicht en mijn levenskwaliteit van geen enkele waarde als die het gevolg zijn van een gezellige gezinsmaaltijd die gedefinieerd is door een paar toetsbare feiten als harde borden en gesloten deuren. Ik ben liever ongelukkig, te licht en eerder dood dan een *op een bepaalde wijze gevoederd dier* te worden.

SCÈNE 5

Garmt Edith.

Edith Garmt.

Garmt Reality televisie bestaat feitelijk niet meer.

Edith Wacht even, wacht even, laat me even. Wakker. Worden. SVP. Ja. Daar ben ik. Reality-tv...

Garmt bestaat niet meer.

Edith Want...

Garmt De realiteit verdwijnt waar de camera verschijnt.

Edith Oh.

Garmt De allereerste realityprogramma's hadden nog een zeker reality-gehalte maar inmiddels refereren ze allemaal aan eerdere gefilmde werkelijkheden en is de gefilmde werkelijkheid een constructie op zich geworden. Waar al niet door de regie wordt gedirigeerd of door de montage wordt gesuggereerd, wordt er door de gefilmde in elk geval geacteerd.

Edith Je zinnen rijmen.

Garmt Dat kan je filosofische proberen te onderbouwen of als een praktisch probleem beschouwen met enorme commerciële -

Edith Je zinnen rijmen. Garmt. Is dat een goed of een slecht teken?

Garmt ...mogelijkheden. Edith. Je weet wat je me betaalt om hardop te denken?

Edith Ja dat weet ik.

Garmt Je lippenstift zit op je wang.

Edith Ik sliep.

Garmt We moeten terug naar de echte realiteit, de *niet gefilmde* werkelijkheid. De *real reality*.

Edith Garmt. Het is televisie. Het is televisie. We hebben beelden nodig.

Garmt Natuurlijk hebben we beelden nodig.

Edith Hoe krijg ik de *niet gefilmde* werkelijkheid op televisie.

Garmt Edith.

Edith Garmt.

Garmt Het is zoals Animal Planet. Eigenlijk is het zoiets als Animal Planet.

Edith Ze wéten niet dat ze gefilmd worden.

Garmt Ze weten niet dat ze gefilmd worden.

Edith Maar ze worden natuurlijk wél gefilmd.

Garmt Maar ze worden natuurlijk, de hele dag, vanuit elke mogelijke hoek, gefilmd.

Edith Is dat niet onethisch?

Garmt Dat is precies de vraag die we nodig hebben.

Edith Sorry.

Garmt Nee, serieus. De vraag of iets onethisch is, is publicitair gezien het beste wat een nieuw programma kan overkomen.

Edith Ja. Oh ja. Ja, nee, publicitair gezien, ja... Maar

Garmt Ik wil dat je over de volgende dingen nadenkt:
Wat is het moderne equivalent van het Paradijs.
Wat is het moderne equivalent van de Slang.
Wat is het moderne equivalent van de Boom der Kennis.

 En lees de Bijbel.

SCÈNE 6

Stella en Vik pratend op.

Vik Daar doe ik niet aan.

Stella Waar doe jij niet aan?

Vik Aan: we moeten praten.

Stella Je praat voortdurend.

- Vik Aan: we moeten praten. Als iemand tegen mij zegt we moeten praten ben ik weg.
- Stella Jij bent met mij getrouwd; weggaan is misschien een overdreven reactie.
- Vik Ik heb mijn vrouw ontmoet bij een berg troep die op de stoep stond. Op een stoep waar zij zich bekommerde om afgedankte spullen zoals ik me daarna om haar bekommerd heb. Ik heb de afgedankte spullen van haar keuze in de wagen geladen en naar haar schuur gereden. Haar schuur waar zij die spullen veranderde in kunstwerken. De opvatting dat er genoeg is om te benutten; het statement om niet méér materie te creëren maar te hergebruiken wat er is, vermoeide mij. Ik had dat allemaal al eens gehoord en gezien. Ik vond die politieke materiaalkeuze in zekere zin net zo pervers als de perversiteit die zij daarmee bestreed. Ook die opvatting was tweedehands.
- Stella Wat ik ervan maakte vond je prachtig.
- Vik Maar wat ze ervan maakte vond ik prachtig.
- Stella Ik heb de kast die hij op de stoep kwam zetten terwijl ik stond te zoeken verwerkt in een serie die ik bergsystemen heb genoemd. Voor dit zesde deel zijn astronomische bedragen geboden maar ik heb het nooit verkocht. Als het niet goed gaat tussen ons herken ik in deel zes van bergsystemen het gevoel wat hij me gaf in het begin. Ik heb het gevoel van het begin, geborgen in mijn bergsysteem. Het leek me hoererij om dat te verkopen.
- Vik Stella heeft principes.
- Stella Maar het lijkt de laatste tijd niet meer te werken. Ik kijk ernaar en het valt me voornamelijk op hoe scheef het is. Dat ooit zo wonderbaarlijke - dat het zodanig uit het lood staat dat het volgens de wetten der natuur om zou moeten vallen - is tegenwoordig een mankement waar niets charmants aan te ontdekken valt.
- Vik Maak iets nieuws. Maak een stut. Zet het recht.
- Ergens klopt er iets niet in het verhaal. Ergens is er iets wat de redacteur of de recensent, als het hier om een boek zou gaan, als ontzettend ongeloofwaardig zou bestempelen. En dat is dat Stella met haar recycle-idealisme zoveel GELD verdient. Het stelt haar in staat precies net zo kapitalistisch te consumeren en spullen te verslijten als het kapitalisme en consumentisme dat zij met haar werk *in abstracto* bekritiseert.
- Stella Mijn werk wordt altijd stukken politieker uitgelegd dan ik bedoel. Vik begrijpt dat niet. Omdat Vik mijn opvattingen als versleten beschouwt, heeft ie niet de moeite genomen de dingen echt te bekijken. Of mij te vragen wat ik er nu eigenlijk mee bedoel.
- Vik De vraag is of het überhaupt iets uitmaakt wat jij ermee bedoelt. Ho, die moet ik nog lezen.
- Stella Trouwens. Ik lééf in deze wereld.
- Vik Sommige mensen zouden dat opportunistisch noemen.

Stella En hoe denk jij dat sommige mensen het zouden noemen wat jij éigenlijk doet?

Vik Een schitterende *cover-up*. Maar niemand noemt het want niemand weet het.

Stella Ik weet het.

Vik Maar dát is liefde Stellaatje. Dat is de lijm van tien jaar huwelijk. Dat wij dingen van elkaar weten die verborgen zouden moeten blijven. Dat wij elkaar ontmaskerd hebben dat is wat ons aan elkaar bindt. De gemankeerdheid van die kast van jou die ooit van mij was is een treffend symbool. Overschatte schroot waar je geen afstand van kunt doen.

Stella Na jarenlang over De Grote Roman Die Alles Zou Veranderen te hebben nagedacht, schreef Vik onder het pseudoniem Max Treurniet een zelfhulpboek gedrukt op extra zwaar en extra glanzend papier.

Max Een ongelooflijk succes.

Stella Niet De Grote Roman Die Alles Zou Veranderen.

Max Niet De Grote Roman Die Alles Zou Veranderen.

Stella Jij zegt dat jij je om mij bekommerd hebt zoals ik me bekommerde om afgedankte dingen. Maar ik was niet afgedankt en jij hebt je niet om mij bekommerd. Je werd verliefd op me en als een hondje lag je hijgend voor de deur.

Vik Jij maakt mij een hijgend hondje en ik mezelf iemand die zich bekommerde om iemand die zich bekommerde om –

Stella Ik denk dat je een affaire hebt.

Stilte

Vik Zo. Denk jij dat.

Stella Ik kom er alleen maar niet achter met wie.

Vik En nu vind jij dat we moeten praten.

Stella Ja.

Vik En wat betekent dat?

Stella Precies. Wat betekent dat? Daarover wil ik met je praten.

Vik Formeel zijn we al aan het praten hè Stella. Jij praat, ik praat, wij praten. Maar jij bedoelt iets anders; Jij bedoelt iets dreigends. Wat onderscheidt het feit dat wij praten van: we moeten praten? Heb jij de schaar gezien?

Stella Wat?

Vik Heb jij de schaar gezien?

Stella Waar heb je de schaar voor nodig?

Vik Wat? Ik moet iets knippen.

Stella Iets belangrijks?

Vik Ik erger me aan dit dingetje, dit, dit.. nummertje, dit... merkje, hoe heet dat.

Stella Is het waar? En: wie is het? En: waarom? En: hoe lang al? En: denk je erover bij me weg te gaan? En: zeg je tegen haar dat het tussen ons niet veel meer voorstelt? En: denk je aan haar als je met mij vrijt? En: denk je aan mij als je met haar vrijt? En: waar ontmoeten jullie elkaar? En: is ze mooi? En: op wat voor manier is ze mooi? En: is ze netjes? En: is ze net zo rechts als jij bent? En: is ze jonger dan jij bent? En: is ze jonger dan ik ben? En: heeft zij ook iemand die ze bedriegt?

Vik Rechts?

Stella Dat soort vragen.

Vik Waarom zeg je dat ik rechts ben?

Stella Omdat je het bent. Ik heb daar nooit aan kunnen wennen.

Vik Aan dat ik rechts ben??

Stella Ja.

Vik Hoe bedoel je dat??

Stella Hoe heet ze?

Vik Clara.

Stilte

Vik Ik ben niet rechts. Ik zou mezelf niet rechts noemen.

Stella Clara.

Vik Help me even. Wil je me even helpen? (*biedt haar het merkje aan om af te knippen*)

Stella Waar heb je haar ontmoet?

Vik Ik wil het er niet over hebben.

Stella Ik wil het erover hebben.

Vik Ik begrijp niet dat je me ineens het belachelijke verwijt maakt dat ik rechts ben. De manier waarop jij rechts uitspreekt - als een scheldwoord, geeft mij een ontzettend onaangenaam gevoel. Wij zijn tien jaar met elkaar getrouwd,

Stella Daarom -

Vik is het absurd mij ineens dit verwijt te maken. Daarom -
Stella gaan we het erover hebben. Over Clara. Over jou en Clara.
Vik Ik heb mijn vrouw gevonden bij de vuilnis. Kan niets goeds betekenen.
Stella Ik heb jou net zo goed gevonden bij de vuilnis. Eigenlijk heb ik jou meer nog dan jij mij, gevonden bij de vuilnis. Jou en je kast.
Vik Ze rook naar stopverf en naar sigaretten.
Stella Deze man past helemaal niet bij me dacht ik.
Vik Tot zover even gelaafd aan de geschiedenis. Ik ga.
Stella Naar haar?
Vik Naar buiten.

Edith komt binnen.

Edith Ik kom niet gelegen.
Stella Klopt.
Edith Sorry.
Stella Je kunt nog gaan, je bent nog nauwelijks binnen.
Edith Hebben jullie een Bijbel?
Stella Wat?
Edith Hebben jullie een Bijbel?
Vik Op het nachtkastje.
Edith Niet.
Vik Dan niet.
Edith Je hebt een gat in je trui.
Vik Wat??
Edith Hier.
Vik Stella!
Stella Nee.
Vik Stella.
Stella Ik zei: nee.
Vik Je hebt een gat in mijn trui geknipt.

Stella Maar geen last meer van het merkje?

Vik Wacht even - Vind jij dat ik rechts ben??

Edith Dat weet ik niet hoor.
Heb jij dat echt gedaan? Dat is een mooie trui. Of dat was een mooie trui.

Vik Dat is een zuiver Pashminawollen trui. En door iemand ontworpen.

Edith Zo, zo, door iemand.

Vik En door iemand geruïneerd.
Stella maakt overal troep van. Stella rust niet tot alles in vuilnis is veranderd. Als het maar oud en vies is, of als het niet oud en niet vies dan tenminste kapot is. Ik begrijp niet dat jij zo ontzettend enthousiast wordt van dingen die stuk zijn. Wat is dat voor levensinstelling? Wat zegt dat eigenlijk over jou als mens Stella? Heb je daar wel eens over na gedacht? Jij zegt dat ik eigenlijk niet bij je pas – dat je ooit als allereerste gedachte hebt gedacht dat ik niet bij je pas. Is het bij je opgekomen dat dat komt omdat ik niet kapot genoeg ben? Omdat ik netjes ben zoals jij dat met een vies gezicht kan zeggen? Ik word helemaal gek van die zwerfkattenmentaliteit, van die ijzer-is-pas-mooi-als-het-roest-gedachte, van die vergankelijkheidsromantiek.

Stella Ik zei je dat je weg kon gaan.

Edith Te laat, Stella, te laat. Ik ben al gebleven en ik ben benieuwd wat je terug zal zeggen.

Stella Hij is nog niet klaar.

Vik Rechts!
Het is een Pashminawollen trui en Pashminawol is afkomstig van de onderbuik van de Capra Hircus en de Capra Hircus is een geitensoort die in afgelegen regionen van de Himalaya leeft. Dat is dus hele speciale bijzondere wol van een stukje van een geit dat met heel veel moeite en heel weinig opbrengst wordt geschoren. Dat maar een piepklein bolletje ragfijne wol per dier oplevert en waar er maar héél weinig van bestaan, het is een heel zeldzaam ras STELLA dat nog maar ternauwernood bestaat. Je bent nu dus begonnen ook van de dingen die mooi en heel en zeldzaam zijn en niet worden weggesmeten door de eigenaar, vuilnis te maken. Je bent dus nu niet meer aan het hergebruiken wat overschot is maar –

Stella Fout. Jij bent weg aan 't gooien wat nog goed was. Ik doe alleen maar openlijk wat jij argeloos doet.

Vik Ik gooi niets weg. Ik heb mij niets zien weggoien.

Stella Hoe wil jij het dan noemen wat je doet?

Edith Wat doet ie?

Stella Ze heet Clara.

Edith Wie?

Vik De vrouw waarmee ik volgens Stella een affaire heb.

Stella Wat je hebt toegegeven.

Vik Nietwaar.

Stella Ik vraag: hoe heet ze? Jij zegt: Clara.

Vik Jij zegt: Ik denk dat je een affaire hebt. Hoe heet ze? Ik zeg: Clara omdat ik denk dat als jij denkt dat ik een affaire heb, je vermoedelijk doelt op mijn contact met zij die Clara heet, waarmee ik géén affaire heb.

Stella Hoe noem jij het dan wat je met haar hebt?

Vik Dat is een hele goeie vraag.

Stella Dan graag een heel goed antwoord.

Vik Was het maar zo eenvoudig.

SCÈNE 7

Clara Twee jaar geleden had ik twee opties: mezelf verdrinken of mezelf verhangen. Mijn verdrinkingspoging in het IJsselmeer leverde me een derde optie op. Wat zich in een mengeling van doodsangst en genot als mogelijkheid openbaarde was het behoud van mijn fysieke lichaam en alles wat daarin aanwezig is. Maar het doden van Emma Sabel.

Als een doop was die tocht. Als Emma Sabel dook ik onder en als Clara kwam ik boven. Clara = helderheid.

Toen ik van Emma Sabel af was - die onvermogen, ongelukkig, ontoereikend, onvolkomen en midden tussen iedereen onzichtbaar was - kon ik opnieuw beginnen. Ik heb dit appartement gekocht, gezorgd dat ik mijn burens kan zien. Ik heb de deur dichtgetrokken en ben gaan lezen. Kennis en imitatie. De twee bronnen van waaruit het leven wordt geleerd.

Het was makkelijker dan ik dacht om te verdwijnen. Ik laat mijn boodschappen bezorgen door Albert, bestel mijn boeken via amazon.com, ik communiceer lichaamsloos en zonder achternaam. En wacht. Tot Emma Sabel is vergeten. Tot de fysieke overeenkomsten tussen ons door de tijd zijn uitgewist, tot ik genoeg weet van de wereld en het leven dat ik er in één klap zelfgekozen in terug kan stappen.

SCÈNE 8

Vik Wat moet jij met de Bijbel? Jij werkt toch bij de televisie?

Edith God, Vik, wat ben je toch een zeikerd. De televisie is niet *in plaats* gekomen van cultuurgoed, literatuur, beschaving.

Vik Het is een marktplein waar alles wat verkoopbaar is verkocht wordt.

Edith Of aangeboden.

Vik Aangeboden?

Edith Ja, Vik, óók aangeboden.

Vik Kosteloos aangeboden?

Edith Nou ja, god, eh, ja. Oók.

Vik Uit nobele motieven?

Edith Niet persé nobele motieven. Maar het ontbreken van nobele motieven betekent nog geen verdorvenheid.

Vik Waar ben je mee bezig?

Edith Met een soort moderne versie van het paradijsverhaal.
Niet zoals we in *Temptation island* relaties wilden breken maar andersom: de ideale omstandigheden voor het ideale paar. Alles wat niet ideaal is wordt verwijderd. Alles wat gemist wordt toegevoegd. En ze kunnen ongelofelijke dingen winnen. Zoiets. Bijvoorbeeld.
Nee Vik, niet uit nobele motieven maar ook niet uit verdorvenheid.

Vik Misschien kunnen wij ons aanmelden. Stella?

Stella Ik ben nog bezig met een ander gesprek.

Edith Te oud.

Vik Te oud voor het ideale paar?

Edith Voor de doelgroep.

Vik We zijn te oud Stella. Te oud voor een ideaal paar en te oud voor de doelgroep.

Stella Ik wacht op een antwoord.

Vik Wil je een antwoord in gezelschap?

Stella Edith gaat weer naar beneden.

Vik Oh?

Edith Klopt.

Vik Oké.

Vik en Stella alleen. Stilte.

Stella Ik wil een kindje.

Vik Hè?!

Stella Ik ga naar het atelier.

Vik Wat zeg je nou?

Stella Dat ik naar het atelier ga.

Vik Dat je een kind wilt.

Stella Ik ga naar...

Vik Stella

Stella Ja.

Vik Je bent veertig.

Stella Ja.

Vik Je wilt geen kinderen.

Stella Wie zegt dat?

Vik Jij. Zolang als ik je ken.

Stella Vergeten.

Vik Wij willen geen kinderen.

Stella Vergeten waarom niet.

Vik Omdat het je handen bindt, je vrijheid beperkt, je buitenstaanderpositie als kunstenaar ondermijnt, je dwingt je slechte gewoontes en je onregelmatigheid en je onmatigheid op te geven. Omdat jij dat niet hebt, die zorgdrang, die baarbehoefte, die biologische bestemming.

Stella Heb ik dat gezegd?

Vik Ja.

Stella Ik neem het terug.

Vik Juist.

Stella En jij?

Vik Ik weet het niet.

Stella Ga je bij me weg?

Vik Dat weet ik ook niet.

Stella Ga je bij me weg?

Vik Wat een stomme vraag Stella. Ik neem aan van niet.

Stella Wat een stom antwoord Vik. Ik ben in het atelier.

SCÈNE 9

Clara cam

Clara Ik lees dat je niet doet wat je wilt maar wilt wat je doet. Onze hersens zijn zo georganiseerd dat ze bewuste beslissingsprocessen suggereren om te accepteren wat je overkomt. Wie uit een verzameling PANTY'S gevraagd wordt een keuze te maken en haar keuze naderhand toe te lichten, voert dingen als zachtheid, elasticiteit en glans aan terwijl het experiment bewijst dat de positie van de panty die gekozen wordt ten opzichte van de andere panty's van veel grotere invloed is.

Je hebt twee soorten keuzemakers. Maximizers, dat zijn mensen die pas nadat ze eerst álle opties hebben onderzocht 'het beste' uitkiezen. En satisficers, mensen die na gering vooronderzoek datgene kiezen wat ze 'goed genoeg' vinden. In een wereld van overvloed, waarin het idee heerst dat hoe meer keuzes een mens heeft hoe vrijer en gelukkiger hij is, komen er steeds meer maximizers. De paradox van de overvloedige keuze is dat mensen er juist niet vrijer en gelukkiger van worden. Uit het onderzoek bleek namelijk dat satisficers meer plezier beleven aan hun keuze en er langer van genieten.

HOE WEET JE DAT NOU?? Hoe test je zoiets? Maximizers en Satisficers zijn duidelijk andersoortige mensen. Wie zegt dat de Satisficers niet zomaar, zonder er echt even over na te denken wat ze zullen kiezen, op de vragenlijst invullen dat ze gelukkig met hun keuze zijn. Wie zegt dat Maximizers niet veel grotere eisen stellen aan geluk en tevredenheid. Dat ze precies net zo gelukkig zijn met hun keuze als de satisficers maar er gewoon niet zo'n hoge pet van op hebben, van dat zogenaamde geluk.

Of maak ik nu een denkfout? Doe ik nu net of geluk iets is wat objectief te meten valt en los daarvan nog eens subjectief beoordeeld wordt.

Als geluk gemeten wordt in de waardering van een persoon voor zijn toestand en zijn omstandigheden en onderzoek aantoont dat persoon A gelukkiger is dan persoon B, zou je ook kunnen zeggen dat onderzoek heeft aangetoond dat B een stuk kritischer is dan A. Dat A een stuk minder ambitieus is dan B. Of is geluk niet al te kritisch en niet al te ambitieus zijn? Is de grootste voorwaarde voor geluk een pragmatische houding ten opzichte van de feiten?

SCÈNE 10

Garmt Het gaat om het alfagehalte van het mannetje en het vrouwtje. Het moet een alfapaar zijn, Edith. Edith?

Edith Ja, ja.

Garmt Luister je? Weet je wat dat is?

Edith Alfa... Alfapaar. Garmt. Dat is het! Dat moet de titel zijn! Het Alfapaar.

Garmt Weet je nou wat het is?

Edith Dat is fantastisch. Dat is - Natuurlijk weet ik wat het is.

Alfapaar. Is het mooiste beste sterkste paar in - bijvoorbeeld - een wolvenroedel.

Garmt Of een apenkolonie.

Edith Of een apenkolonie. Ik snap het, ik snap het. Maar, hé, maar in het paradijs was niemand hè? Toch? Garmt? Als ik het goed heb begrepen waren ze daar met z'n tweeën.

Garmt Ja...

Edith Nou wie moet de rest van de apenkolonie dan vertegenwoor-

Telefoon

Even Garmt. Dit is Fred.

Met Edith. Hallo Fred. Ja. Luister, ik weet –
Wat?

Ja. Die is hier. Maar luister eerst even. Ik heb ontzettend goed...

Wat?

Oké. Oké. Is goed.

Het is voor jou

Dag Fred.

Nou ja zeg.

Garmt Met Garmt
Ja. Hallo.
Klopt.
Oh, ja. Oh ja. Prima.
Dat kan.
Dat kan.
Dat zou ik niet doen.
Dat moet je niet willen.
Nee.
Goed.
Dat doe ik.
Tot morgen.

Edith Tot morgen?

Garmt Oké, Edith, zullen we naar de kandidaten kijken?

Edith Ik kan eten bestellen?

Garmt Je kunt je beter concentreren.

Edith Ik kan me beter concentreren als ik iets eet.

Garmt Ik stel voor dat we wel gewoon kijken.

Edith Prima. Ik bedoel niet dat ik wil stoppen om te pauzeren en aan een tafel te gaan zitten eten GARMT. Ik moet gewoon even iets in mijn maag na al die klote appels.

Edith, Alexanderkade 162-24 hoog. Ik wil één jewhsdj.
Jij niks? Wacht even Garmt.

Garmt Ik ga dan eerst even wat anders doen.

Edith En een kjsdfhjsf
06.1214779.

Ik ben klaar.

Garmt Ja, ik kom, even dit afmaken.

Edith Wat even afmaken. Wat bedoel je met even afmaken. Wat moet je afmaken?

Garmt Persbericht.

Edith Nou, eh, ik denk dat ik dat moet schrijven.

Garmt Ik maak alleen een begin.

Edith Oh. Ik dacht dat je zei dat je het even moest afmaken. Even AFMAKEN.

Garmt Het beginnetje even afmaken.

Edith Wat zei Fred?

Garmt Ik zet alleen wat steekwoorden, steekzinnen, halve zinnen op papier. Omdat ik een gedachte kreeg begrijp je en die niet kon uitspreken, omdat jij aan de telefoon zat. Dus ik denk kom, ik schrijf ze even op, mijn gedachte, dan gaat ze niet verloren.

Edith Nee, dat zou zonde zijn.

Garmt Fred wil een eerste omschrijving op de mail en de titel mag gedeponereerd zei hij.

Edith De titel? Maar die hebben we net bedacht.

Garmt Ja, heb ik 'm gisteren al gezegd dat we die vandaag zouden bedenken. Is akkoord. Alfapaar is akkoord.

Edith Maar die heb ik – die hebben we toch net...

Garmt Zo. Klaar. Kijk maar of je er iets mee kunt.

Edith Die heb ik dus niet net... Jezus. Garmt. Je bent echt ontzettend goed. Of jij bent ontzettend goed of ik ben een ontzettende sukkel. En aangezien ik geen ontzettende sukkel ben, moet jij wel vreselijk goed zijn.

Garmt Zullen we kijken?

Edith Maar je moet me nog uitleggen hoe die eventuele, zogenaamde, apenkolonie dus... terwijl Adam en Eva in elk geval, dus... voorzover ik het begrijp – en zo moeilijk is het niet -

Garmt Later.

Edith Later. Goed. Wat jij wilt. Zet maar aan.

Beeldmateriaal.

- Garmt Sue Lyon in Lolita, Brooke Shields in Pretty Baby, Nastassja Kinski in Tess, Juliette Lewis in Cape Fear, Elizabeth Taylor in National Velvet, Claire Bloom in Limelight, Olivia Hussey in Romeo and Juliet, Marina de Graaff in Het Debuut.
Ik heb het niet gezien.
- Edith Die zijn dertien.
- Garmt Dat is wat ik zoek.
Broeierig, onontgonnen.
Onbeschaamd want ongeweten.
Opgemerkt, niet ingezet.
Passief, tijdelijk.
- Edith Dertien!
- Garmt Niet persé dertien.
Niet allemaal altijd persé dertien.
- Edith Die derde. Doe die derde nog eens. Die was echt niet gek. Garmt.
Hier kijk. En dan niet met hem. Niet met hem. Misschien met die jongen van dat meisje met die koeie-ogen. Kom hoe heet ze. Begrijp jij wat ik bedoel als ik zeg meisje met de koeie-ogen?
- Garmt Ja...
- Edith Die dus. Die jongen van dat meisje. Met dit meisje.
Wacht. Ik ga dat meisje even van die jongen knippen en verplaatsen. Mag ik?

SCÈNE 11

- Vik Ik ben vandaag achtervolgd.
- Stella Wat zeg je?
- Vik Ik ben vandaag achtervolgd.
Ik ben vandaag achtervolgd
- Stella Nou... Echt?
- Vik Op straat liep ie achter me. In de bibliotheek zag ik hem weer en later zag ik 'm in het café.
- Stella Welk café?
- Vik Gewoon in een café.
- Stella Waar?
- Vik Wat maakt dat nou uit? Wie is deze figuur??
- Stella Misschien was het een fan.

Vik Dat kan toch niet. Niemand weet wie ik ben.

Stella Zulke dingen lekken uit.

Vik Zulke dingen lekken niet uit.

Stella Heb je hem niet gevraagd wie hij was?

Vik Ik heb hem afgeschud.
Wat ben jij nou aan het doen?

Stella Afgeschud. Toe maar.
Had ie een regenjas aan?

Vik Hij zag er nogal opzichtig uit voor iemand die zich onopvallend probeert te gedragen. In de bieb verborg hij zich achter *ouders van nu*. Hij zag er niet uit als een ouder. Hij was zich overduidelijk aan het verstoppertje.

Stella Had ie een groot vergrootglas bij zich?

Vik Ik ben serieus Stella.

Stella Als ie geen regenjas aanhad en geen vergrootglas bij zich had was het geen privé-detective. En als je zeker weet dat dingen niet uitlekken was het geen fan en als je hem hebt kunnen afschudden was ie in elk geval een amateur. Of je hebt het je allemaal verbeeld. Wie onder pseudoniemen leeft wordt vroeg of laat paranoïde. Daar zit wel een zekere logica in denk ik. Of het was een gek. Misschien was het gewoon een gek. Een gek of een Fata Morgana.

 Ik brei een trui voor je.

Vik Ach. Heb je een bolletje wol gevonden?

Stella Ik heb een bolletje wol *gekocht*.

Vik Wat zei je nou over een privé-detective.

Stella Dat het er geen was.

Vik Was het een privé-detective?

Stella Nou nee niet dus.

Vik Dat meen je niet hè? Dat meen je niet. Zeg dat het niet waar is.

Stella dat het niet waar is.

Vik Dus je weet al lang in welk café en met wie ik daar zat.

Stella In elk geval niet met Clara.

Vik Christus.

Stilte.

Stella Mijn weerzin tegen kinderen is anders dan wat jij denkt. Ik ben niet bang voor de handenbinding. Ik was bang voor het cliché. Om te doen wat iedereen voor mij en na mij en naast mij doet.

Vik Je kunt allang nooit meer worden zoals anderen. Je bent een kunstenaar. Je bent een uitzondering op de regel dat die niets verdienen. Je hebt een legertje mannelijke assistenten wiens dweepzucht de theorie dat vrouwelijke macht niet erotiseert tegenspreekt. Je laat je man schaduwen door een privé-detective.

Stella Ik ben geen kunstenaar geworden uit roeping naar het sublieme. Het was een vlucht van het banale. En nu is het op.

Vik Op?

Stella Op.
Ho, die moet ik nog lezen.

Vik Ik vrij niet met Clara.

Stella Wat doe je dan met haar? En waar?

Vik Ik kijk naar haar.

SCÈNE 12

Vik Dus jij bent de televisiefilosof.

Garmt Aangenaam. En wat doe jij?

Vik Beroepsmatig niet zoveel vrees ik op het moment. *(klikt het beeld van Clara weg)*

Garmt En in plaats daarvan?

Vik Ben ik de huisman. Ik zuig en dweil, ik was en vouw het op ook. En kook.

Garmt Je bent de man van Stella Burgers

Vik Edith raakt niet over je uitgepraat. Klopt.

Garmt Stella Burgers.

Vik Je bent briljant volgens haar.

Garmt Zo.

Vik Ik neem aan dat ze bedoelt dat jij gewetenloos bent. In jullie business is briljant zijn gelijk aan gewetenloosheid.

Garmt Hoe kom je daar nou bij?

Vik Heb je een grens? Een ethische grens?

Garmt Ik zal je een voorbeeld geven:

Toen Eelco in Big Brother 6 Mira aanrandde in de jacuzzi hebben we Eelco misschien niet weggestuurd maar we hebben het bijvoorbeeld niet uitgezonden. Dat ie het deed. Want hij deed het wel degelijk.

Vik Niet uitgezonden

Garmt Niet uitgezonden. Terwijl het buitengewone televisie was.

Vik Buitengewone televisie was.

Garmt Buitengewone televisie had kunnen zijn.

Vik En dat *Temptation island* hè?

Garmt Ja?

Vik Die singles die de paarhelften proberen te verleiden.

Garmt Ja?

Vik Wie zijn dat?

Garmt Hoe bedoel je?

Vik Waarom doen die dat? Die worden achteraf nooit geïnterviewd over hoe het was en waarom ze het hebben gedaan en hoe het voelde. Het gaat om die paren en deze mensen... Worden ze ervoor betaald? Zijn ze ingehuurd?

Garmt Nee.

Vik Maar wat krijgen ze ervoor terug? Een beetje halfslachtige clandestiene seks, OF: half clandestiene maar geregisseerde seks. Acteren in een script dat al bestaat. Gegarandeerd eenmalig en door de omstandigheid waarin noch gevoelsmatig noch gymnastisch veel bijzonders.

Garmt De bevestiging van hun onweerstaanbaarheid. Hun onweerstaanbaarheid als identiteit. Wie onweerstaanbaar is ten overstaan van velen is veel onweerstaanbaarder dan wie ongezien door derden onweerstaanbaar is voor iemand.

Garmt Stella Burgers.

Stella Wat drink je?

Edith Wat is de gelegenheid?

Garmt Water.

Stella Niets bijzonders. Zomaar.

Edith Dit is Garmt. Garmt is de bedenker van een hoop fantastische dingen.

Garmt Ik heb een werk van je.

Stella Werkelijk?

Garmt Deel twee van bergsystemen.

Ik wilde deel zes hebben maar moest me behelpen met deel twee
Ik begreep dat je deel zes niet wou verkopen.

Stella Klopt.

Garmt Ook niet voor vermenigvuldigde bedragen.

Stella Klopt.

Garmt Ik ben ver gegaan.

Stella Wil je het nog steeds hebben?

Garmt Dat ligt eraan.

Stella Je mag het hebben.

Garmt Hebben?

Stella Meenemen. Neerzetten. Opstoken.

Garmt Hm

Stella Of verliest het zijn aantrekkelijkheid als het gratis is?

Edith Heb jij alweer een baan?

Garmt Misschien niet.

Vik Nee.

Stella Kom maar mee.

Stella en Garmt af

Edith Kun je niks vinden of wil je niet?

Vik Geen van beide.
Hoe is het met je paradijsproject?

Edith Moeilijk kandidaten vinden. Maar verder goed.

Vik Wat is de reden om mee te doen? Welke identiteit wordt verkregen door
publiekelijk in een paradijs te gaan zitten?

Edith Alles krijgt glans als het wordt gezien.

Vik Glans.

Edith Betekenis. Bestaansrecht.
Garmt is een fan van Stella's werk.

Vik Is het niet veel te abstract voor een televisiemaker?

Edith Jij schijnt te denken dat wie bij de televisie werkt zijn hersens inlevert.

Vik Ik begrijp dat verlangen naar zichtbaarheid niet.

Edith Wat valt daar niet aan te begrijpen?

Vik Ik heb dat niet.

Edith Denk je. Het is een wet die al veel ouder dan de televisie is. Mensen verkrijgen identiteit door anderen. Hun handelingen krijgen betekenis doordat het wordt bekeken. Wie zich ongezien voelt is ongelukkig.

Vik Hangen ze daarom webcams in hun huizen op?

Edith Wie weet.

Vik Maakt het niet uit?

Edith Mij maakt het niet uit. En waarom het zo is maakt me ook niet uit. Garmt is nogal goed in de onderbouwing. Ik doe gewoon wat leuk klinkt en wat werkt. Dat zul jij wel weer oppervlakkig vinden maar dat kan me niet schelen. Als bepaalde wetten onveranderbaar zijn kan je het je maar het best zo gemakkelijk mogelijk maken. Je kunt in je huis gaan zitten dromen van een beter huis of accepteren dat dit is waar je woont en het gezellig maken.

Stella en Garmt komen weer binnen

Vik Hoorde je wat Edith zei?

Stella Nee.

Vik Je kunt in je huis gaan zitten dromen van een beter huis of accepteren dat dit is waar je woont en het gezellig maken.

Stella Waarom zou je dat doen?

Edith Even vooropgesteld dat je de middelen niet hebt om te verhuizen.

Stella Als iedereen altijd gewoon maar accepteert wat de omstandigheden zijn, was de wereld nooit ontwikkeld.

Edith Garmt. Help me.

Garmt Je gaat er blijkbaar vanuit dat ik het met je eens ben.

Edith Ik moet me hier in huis altijd verdedigen.

Vik Waartegen?

Edith Tegen de beschuldiging dat ik pulp produceer.

Stella Je produceert toch ook pulp?

Edith Dat vind ik niet.

Stella En jij?

Garmt Ik?

Stella Vind jij dat Edith pulp produceert?

Garmt Geen grotere pulp dan wie dan ook.

Stella Vind je dat ik ook pulp produceerde?

Edith Vind je het Alphapaar pulp??

Vik Je spreekt in de verleden tijd. Stella. *Produceerde* zei je.

Stella Laat hem antwoord geven.

Garmt Wat is pulp?

Stella Troep.

Garmt Wat is troep?

Stella Overbodigheid.

Garmt Ik vind wat jij maakt volstrekt overbodig maar ik vind het geen troep.

Vik Die moeten wij nog lezen.

Edith Dus jij vindt het Alphapaar pulp.

Stella Oké. Met overbodig bedoel ik dat het niets toevoegt. Met iets wat iets toevoegt bedoel ik niet dat het *nódig* zou moeten zijn. Ik bedoel met niet overbodig niet dat iemand het nodig heeft; nodig als in *nodig voor het overleven*. Ik bedoel met pulp dat het gewoon iets is wat al bestaat, wat de geijkte paden loopt, wat –

Garmt Ja, ja, ja, ja, zo'n beetje die opvatting over kunst dat als het nieuw is, het verder niets hoeft te zijn.

Stella Pardon?

Garmt De grootste bevrijding voor een mens is het opheffen van goede smaak. Jullie lijden aan het waanidee van *smaak* als iets *moreels*. Aan de hardnekkige hiërarchie van het geestelijke als het hoogste, het seksuele als het laagste en de emotie die daartussen zweeft. Je mag gelukkiger worden van iets moeilijks dan van iets makkelijkjs. Het is chiquer te genieten van gastronomie dan van fast-food. Beter om Thomas Mann te lezen dan Heleen van Rooyen. Maar je voelt je nog beter als je die hiërarchie der dingen loslaat. Niet om je vervolgens te beperken tot *MacDonalds* maar om je die keer dat je je tot *MacDonalds* wendt, niet te schamen of te verdedigen met de gedachte dat het soms lekker is om vies te eten. Als je het lekker vindt is het niet vies begrijp je? Ik houd me bezig met een doelgroep die dat kan. En die wordt elke generatie talrijker. De dingen zijn waarde-loos. Elk waardesysteem is een afspraak. Trouwens, de meeste mensen drijven op seksuele en emotionele impulsen. De seksuele en emotionele pieken zijn de punten die hij uit zijn leven optekent en de lijn die je daartussen zou kunnen trekken is de contour van zijn persoonlijkheid. Dat is misschien tweedimensionaal maar wat is er lelijk aan een mooi tweedimensionaal plaatje en wat is er overigens mis met een lelijk plaatje? Ik lever die pieken, ik lever die punten. En als ik ze jou niet kan bezorgen dan bezorg ik je het beeld ervan. Niets anders dan het

theater en de film en de literatuur altijd al hebben gedaan. Hier heb je een mens, stel je voor dat jij hem was. Leef mee, huil ook of lach hem uit en lááf jezelf.

Stella Ik protesteer.

Garmt Het enige oprechte streven is plezier en de enige wet is welvaart. Wie het goed heeft is minder geneigd om anderen te duperen. Daarvoor is het beste als die ander ook enigszins welvarend is zodat ie als *tot dezelfde soort behorend* wordt beschouwd. En daarmee is het in zekere zin ook een morele wet.

Stella Gastronomie en Thomas Mann zijn moeilijker dan hamburgers en Heleen van Rooyen. Zonder de ambitie van goede smaak of geestelijke ontwikkeling zouden ze niet bestaan.

Garmt Nou en?

Stella Nou en?

Garmt Wat levert het je op?

Stella Grotere genoegens dan instant bevrediging.

Garmt Wil jij kinderen?

Stella Misschien.

Garmt Misschien?

Stella Ja.

Garmt Waarom weet je het niet?

Stella Omdat het niet zo simpel is.

Garmt Waarom is het niet simpel. Wil je ze?

Stella Waarom vraag je dat?

Garmt Waarom vraag je me dat in plaats van dat je antwoord geeft?

Stella Ik vind het geen relevante vraag.

Garmt Sorry. Ik wist niet dat de vragen op relevantie werden gewogen.

Stella Waarom reageer jij niet op wat ik zei?

Garmt Over dat Thomas Mann je een groter genot geeft dan iets eenvoudigers? Wat moet ik daarop zeggen? Dat is mooi maar het is niet béter dan iemand die liever televisie kijkt.

Stella Ik zeg niet dat het beter is. Ik protesteer tegen je uitspraak dat de opheffing van goede smaak bevrijdend is.

Garmt Ik vind het trouwens wel een relevante vraag.

Stella Waarom?

Garmt Het is aan een vrouw van jouw leeftijd altijd een relevante vraag.

Stella Wat wil je met mijn werk?

Garmt Ik wil het gebruiken.

Stella Waarvoor?

Vik Wat heeft ie gekocht?

Stella Niets. Ik heb het hem gegeven.

Vik Wat heb je hem gegeven?

Stella Deel zes.

Vik Wat?

Garmt Je kunt niet zeggen dat ik er niet voor had willen betalen.

Stella Gebruiken waarvoor?

Garmt Als decor.

SCÈNE 13

Clara Dat de liefde stoffen in je stoffelijk omhulsel zijn. Dat oude mannen op jonge vrouwen vallen, dat niet iedereen mooi is, dat de huishoudelijke handelingen zo repetitief zijn, dat vrouwen biologische klokken hebben, dat mensen promoveren op gezellige gezinsmaaltijden, dat mijn gevoelens citaten zijn; dat ik ze allemaal al eens heb gehoord en gelezen en gezien, dat mijn leven een citaat is van honderdduizend mensen voor mij en na mij en naast mij, dat mensen dood gaan, dat je dingen vergeet en andere dingen nooit meer vergeten kan, dat elk jaar op het journaal wordt verteld hoeveel de mensen aan het Sinterklaasfeest hebben uitgegeven, dat er elke dag mensen naar Stand.nl bellen of voor 25 cent ja of nee sms-en, dat ik elke ochtend onder de douche sta, dat ik mensen verhalen hoor vertellen en verfraaien en herhalen, dat ik mezelf verhalen hoorde vertellen en verfraaien en herhalen. Dat ik lid ben van een soort. Een soort die zijn biologie combineert met een idee van rationaliteit en individualiteit.

Ik kan dat niet. Ik kan dat niet. Pragmatisch zijn. Ik mis de *flexibiliteit*, ik mis de mist die nodig is om de feiten te waarderen.

Ik teer nog altijd op de Romantiek. Ik heb het weggeredeneerd maar krijg het niet uit mijn systeem. Ik geloof het ondanks alles nog. Dat het alles of niets is. Dat het uniek moet. Dat je jezelf in zwaarden of ravijnen of meren mag storten als het niet *alles* maar *een beetje* blijkt.

SCÈNE 14

Stella Ik heb je boek gelezen.

Vik Wat?

Stella Ik heb je boek gelezen.

Vik En? Vond je het wat?

Stella Nee, maar -

Vik Goedzo.

Stella Ik begrijp niet dat je dat hebt kunnen schrijven.

Vik Het is een grap. Je zou het moeten zien als een grap.

Stella Dat is nogal cynisch.

Vik Nee. Het is een grap.

Stella 100.000 mensen hebben dit boek gekocht omdat ze denken dat het helpt.

Vik ja.

Stella En jij vindt het een grap.

Vik Er is een markt voor dit soort boeken.

Stella Waarom?

Vik En ik heb die markt getest. En ik heb mijn kameleontisch vermogen getest. En ik ben in beiden niet teleurgesteld.

Stella Waarom is er een markt voor dat soort boeken?

Vik Mensen zijn niet gelukkig. Ze denken dat ze gelukkig zouden moeten zijn. Ze kopen een zelfhulpboek. Ze worden bevestigd in het idee dat ze niet alleen gelukkig zouden moeten zijn maar dat het ook bereikbaar is. Ze raken verslaafd aan boeken die ze manieren beloven om dat te bereiken.

Stella Ik geloof het niet.

Vik Dat is een interessante kettingreactie.

Stella Ik geloof niet dat een grap is.

Vik Geluk is schromelijk overschat.

Stella Ik denk dat je boek misschien wel wáár is.

Vik En dat is commercieel ontzettend interessant.

Stella Jouw boek heeft mijn leven veranderd.

Vik Stella.

Stella Jouw boek is een slecht geschreven boek.

Vik Nou...

Stella Het is banaal.

Vik Ja.

Stella Het belooft een eenvoudige oplossing voor een ingewikkeld probleem.

Vik Ja.

Stella Het heet *geluk in veertig stappen*.

Vik Dagen. *Geluk in veertig dagen*.

Stella *Geluk in veertig dagen*.

Vik Ja.

Stella Alsof dat kan.

Vik Precies! Alsof dat kan!

Stella Ik denk dus dat dat kan.

Vik Stella.

Stella Ik denk dat het kan!

Vik Het is een grap! Stella! Het is een truc. Het was een experiment. Het was een poging om me een jargon eigen te maken, om op een ontzettend doorzichtig principe in te loggen, om de ongelukkige moderne mens uit te buiten en te gelde te maken.

Stella Ik heb 20 jaar lang geloofd dat ik op een bepaalde manier gelukkig was omdat mijn geldingsdrang beloond werd met waardering of met geld of met rancune – het soort rancune die bevestigt dat wordt opgemerkt wat je doet. Ik heb 20 jaar lang geloofd dat de vervolmaking van alles lag in het maken van het perfecte beeld. Ik heb 20 jaar lang onderschreven dat geluk een overschat begrip is. Nu wil ik in veertig dagen gelukkig worden.

Vik Je kan niet zomaar stoppen.

Stella Ik ben klaar.

Vik Je kan niet zomaar stoppen met je werk en -

Stella Ik ben klaar.

Vik - en ineens in een luchtbel gaan geloven.

Stella Ik ga het doen. Je stappenplan.

Vik Niet doen.

Stella Ik ben al begonnen.

Stilte

Stella Ga eens opzij.

Vik Waarom?

Stella Ik moet het in de spiegel zeggen.

Vik Alsjeblieft.

Stella Niet in de spiegel maar tegen *mezelf*. Tegen mezelf in de spiegel.

Vik Stella niet doen.

Stella *Ik hou van je zoals je bent.*

Vik Niet doen.

Stella Waarom niet?

Vik Lelijk.

Stella Jij schrijft het.

Vik Alsjeblieft.

Stella Waarom lelijk van mij te houden zoals ik ben?

Vik Lelijk om te zeggen dat je van jou houdt zoals je bent. In de spiegel.

Stella Heb jij het geprobeerd?

Vik Nee.

Stella Heb jij het overgeschreven?

Vik Nee. Nou. Deze wel denk ik. Misschien.

Stella Wat wil jij verder? Met je leven? Met ons leven?

Vik Jezus.

Stella Waar wil jij al je tachtig bent op terugkijken?

Vik Ik wil dat jij naar beneden gaat hoewel ik wil dat je boven blijft. Ik wil dat ik wil dat je boven blijft en dat je hoe dan ook toch naar beneden gaat. Dat je dan daarna weer naar boven komt en naar zweet ruikt en op een irritante manier vol zit van jezelf en op een irritante manier niet geïnteresseerd bent in mijn verhaal en dat je de slappe lach hebt en sigaretten rookt terwijl dat slecht voor je is en dat het gewoon zo doorgaat.

Stella (*citeert*) Dag zes: ongeluk is een vorm van conservatisme.

Vik Nee!

Stella Is vasthouden aan wat er is terwijl het zo *makkelijk* is om *gelukkig* te zijn als je maar durft te veranderen.

Vik Je maakt alles kapot.

Stella Ik maak juist alles heel.
Hier, (*citeert*) dag twaalf: relativeer niet alles kapot; geloof in sprookjes.

SCÈNE 15

Edith Blijf hier.

Garmt Wat?

Edith Slapen.

Garmt Slaap jij hier?

Edith Soms.

Garmt Ik heb iets buitengewoon waardevols in mijn auto.

Edith Die staat in de garage.

Garmt Dan nog.

Edith De garage is bewaakt.

Garmt Dan nog.

Edith Je hebt het gekregen.

Garmt Ze drong nogal aan.

Edith Ik ga je kussen.

Garmt en Edith kussen.

Edith Dus echt waardevol is het niet.

Garmt Omdat het gratis was?

Edith Ja.

Garmt Volstrekt onlogisch.

Edith Vind ik niet.

Garmt Iemand moet bepalen wat de waarde is van iets door het te prijzen?

Edith Daar drijft alles op.

Garmt Zij krijgt spijt.

Edith Waarom?

Garmt Omdat het haar laatste symbool was. Nu is ze alles kwijt.

Edith Hoe weet je dat?

Garmt Ik heb daar een instinct voor.

Edith En haar spijt -

Garmt Maakt het waardevol.

Edith Jij bent leuk. *Ze kust hem weer.*

Garmt Waarom heb je het eigenlijk het alPapaar genoemd?

Edith Pardon?

Garmt Waarom heb je het eigenlijk het AlPapaar genoemd?

Edith Hoezo? Alphapaar toch?

Garmt Is met een f.

Edith Niet.

Garmt Jawel.

Edith Nee.

Garmt Je kunt beter een woordenboek gebruiken dan je phantasie.

Edith Nee.

Garmt Vind ik wel.

Edith Oh nee toch.

Garmt Ik ga.

Edith Garmt.

Garmt Edith.

Edith Ik –

Garmt Tot morgen.
Oh. Edith?

Edith Ja.

Garmt Vind je het goed dat ik deze portpholio meeneem?

Edith Portpolio??

Garmt Dan kan vanavond nog even naar die photo's kijken.

SCÈNE 16

Garmt Hallo.

Clara ...

Garmt Ik heb je gezien.

Clara ...

Garmt Doet je stemmetje het niet?

Clara Wat kom je doen?

Garmt Ik kom je betrappen.

Clara Waarop?

Garmt Wat denk je zelf?

Clara Geen idee.

Garmt Wat was je aan het doen?

Clara ...

Garmt Je hebt je bloes verkeerd dichtgeknoopt.

Clara Nou en.

Garmt Hoe lang woon je hier al?

Clara Een tijdje.

Garmt De enige woning op de tiende.

Clara Ja.

Garmt Geen burens.

Clara Ben je gekomen om mij iets aan te doen?

Garmt Zou je dat willen?

Clara Nee, dat geloof ik niet.

Garmt Maar je weet het niet zeker?

Clara Niet helemaal zeker. Maar ik denk toch – ben geneigd te denken van niet.
Nee. Doe maar niet.

Garmt Mooie muziek.

Clara Dank je.

Garmt Nou, is niet jouw verdienste. Lijkt me meer Coltrane's verdienste.

Clara Ik dacht dat je me complimenteerde met mijn... eh... keuze.

Garmt Wat is dat?

Clara Dat is de vrouw van de 26ste verdieping.

Garmt Ja. Dat zie ik. Stella.

Clara Stella.
En Vik.

Garmt Vik.

Clara Ze hebben ruzie.

Garmt Waarover?

Clara Dat weet ik niet.
En Edith?

Garmt Dit is ongelooflijk.
Hoe heet jij?

Clara Emma. Clara.

Garmt Emma?

Clara Clara. Sorry. Clara.

Garmt Dit is... ongelooflijk.

Clara Clara.

*Beelden van Edith die loopt te telefoneren.
Afgewisseld met beelden van Stella & Vik.*

SCÈNE 17

Stella Zo.

Vik Wat. Zo?

Stella Zo, Vik.

Vik Moeten we weer praten?

Stella Weer?

Vik Ja? Moet het weer, bedoel ik.

Stella Oh ik dacht even dat je refereerde aan eerdere goede gesprekken.

Vik Aan de vorige keer dat je zei dat het moest. Toen heb je vreemde dingen gezegd Stella. Dat ik een verhouding heb en dat jij een kindje wilt.

Stella En op beide dingen heb je niet gereageerd.

Vik Dat het niet waar was en dat je in de war was. Heb ik gezegd. Was mijn reactie. Waar ik, wat beide onderwerpen betreft, nog altijd achter sta. Bovendien is die verwarring inmiddels gestaafd met allerlei andere voorbeelden en voorbeeldjes.

Stella We hoeven niet te praten.

Vik Nee?

Stella Nee. Maar ik geloof dat ik mijn eisprong heb.

Vik Is dat niet een beetje...?

Stella Desnoods kijk je intussen naar Clara.

Vik - riskant? Als je je eisprong hebt is het risico dat je bevlieging in een levenslange verantwoordelijkheid uitmondt misschien... te... groot?

Stella Het is geen bevlieging.
Het is een besluit.

Vik In je eentje genomen.

Stella Ja.

Vik Maar wat nu als ik het niet wil?

Stella Waarom zou jij het niet willen?

Vik Ik ben er nog niet aan toe. Ik ben nog niet echt toe aan kinderen.

Stella Maar het duurt ook sowieso nog een hele tijd voordat zo'n kindje er dan is.

Vik Ja maar.

Stella Ik ben veertig.

Vik Weet ik. Zei ik ook meteen. Jij bent véertig.

Stella Dus.

Vik Ik kan er toch nog niet aan toe zijn?

Stella Ik kan niet gaan zitten wachten tot jij eraan toe bent. Je moet elkaar een beetje tegemoet komen.

Vik Oh? Ik dacht dat iedereen gewoon zijn eigen weg mocht volgen, ook al betekent dat een radicale u-bocht. JIJ doet maar. JIJ stopt met werken en gaat in de spiegel de meest verschrikkelijke dingen tegen jezelf zeggen. JIJ geeft je meest kostbare werk weg aan een *jongetje* dat je imponeert met zijn geklets over goede smaak.

Stella Ik had het al weggegeven vóór hij daarover begon.

Vik Oh.

Stella En ik was er niet door geïmponeerd.

Vik Jij komt mij dus ook niet bepaald tegemoet wilde ik maar zeggen. Jij verwijdert je van mij. Je bent een verdomd klein stipje aan de horizon aan het worden.

Stella Ik moet toch zeker –

Vik EEN VERDOMD KLEIN STIPJE

Stella Ik moet toch zeker zelf weten of ik mijn – MIJN – kostbaarste werk weggeef?

Vik MIJN kast.

Stella Heb je zelf ook ooit weggegeven. Weggegooid zelfs.

Vik Maar als ik daar nu spijt van heb?

Stella Spijt in de zin van spijt dat je die kast niet meer als kast –

Vik Dat ik jou heb ontmoet.

Stella Dat meen je niet. Dat meen je niet. Je wou iets naars zeggen. Maar dit is te. Want je houdt van mij. Hè? Daarom vind je het ook moeilijk om te zien dat ik verander. Je weet niet of er straks nog wel plek voor jou is bij die veranderde Stella. Je schrijft het zelf, hier (*citeert*): dag 20. Je bent nu halverwege. Je hebt nieuwe doelen bepaald en het wordt tijd dat je je omgeving inlicht. Mensen kunnen bang worden van een situatie waarin een geliefd persoon plotseling –

Vik Ik verbied je nog langer uit mijn boek te citeren.

Stella Het is mijn boek.

Vik Nee, nee, nee, het is mijn boek.

Stella Mijn boek.

Vik Maar mijn boek!

Stella Ik wil breien en koken en taarten bakken en soep trekken en lampenkapjes haken en

Vik Je kunt niet koken!

Stella Ik wilde het niet kunnen. Maar ik kan het ontzettend goed!

Vik Nou ik eet het niet.

Stella Eet het niet??

Vik Nee, ik eet het niet.

Stella Jij eet het niet.

Vik Nee, ik durf niet.

Stella Zo komen we toch geen steek verder? Er moet iets gebeuren in mijn leven. In ons leven. Zo komen we niet verder!

Vik Waarom moeten we vérder? Waarom kunnen we niet gewoon hier blijven? Waarom verder? Waarheen verder?

Stella Ontwikkeling. Je boek staat er helemaal vol mee.

Vik Dat boek is het negatief van mijn gedachte. Van alles wat in dat boek staat moet je je voorstellen dat ik precies het tegenovergestelde geloof!

Stella Dus: Schakel de innerlijke criticus in. Zorg dat iedereen je aardig vindt. Laat over je heenlopen. Hou vast aan je ingesloten patronen. Maak nóg eens dezelfde fout. Herkauw elke verkeerde opmerking. Geef nooit een fout toe. Wees ontevreden met kleine verbeteringen. Wees streng voor jezelf. Leef je niet in in de ander. Geloof niet in je dromen. Zeg niet wat je wilt, wat je voelt, wat je denkt of wat je vervelend vindt. Denk nooit - NOOIT -

Vik JA!

Stella DAT JE NOG OOIT KUNT -

Vik JA!

Stella VERANDEREN.

Vik JA!

Stella Zo, nu gaan we vrijen.

Vik Nee. Niet nu.

Stella Beschouw het als weer es iets anders. Iets avontuurlijks. Variatie. Daar heb je behoefte aan. Met die Clara, dat is toch ook behoefte aan iets anders. We hebben alle mogelijke andere redenen opgebruikt. Opwinding, tederheid, verveling, slapeloosheid, verzoening, verjaardag, dronkenschap, verliefdheden voor anderen... Nu – even gewoon - één keer VOOR DE VOORTPLANTING.

SCÈNE 18

Edith Willeke.
 ...
 Willeke?
 ...
 Ja. Willeke. Luister.
 Ik heb een klus voor je.
 Is een haastklus.
 Je moet een logo voor me maken.
 ...
 Een logo. Ja.
 ...
 Een uur?
 ...
 Twee uur?

...
Oké drie uur?
...
Doe je het dan binnen drie uur?
...
Oké. Ja. Dan is dat akkoord.
...
Het Alphapaar.
...
Ja.
Anton. Leonard. Pieter. Hendrik. Anton. Pieter –
...
Nee, is met ph.
...
Jawel. Is wel met ph
...
Is niet voor het woordenboek schat. Is voor een programma.
...
Anton. Anton. Richard. Hebbes?
...
Eh, ja, laat me even... ja: Sexy, mysterieus, aantrekkelijk, aanlokkelijk, paradijselijk. Blue Lagoon.
...
Blue Lagoon-achtig.
Blue Lagoon?
...
Ja.
Fax mij maar.
...
Goehoed.
Dag Willeke.

Hangt op toetst nieuw nummer.

Edith Ja. Goed. Je bent er niet. Je slaapt misschien. Hè? Het is ook al laat. Eh nou goed. Luister. Ik denk dat het allemaal een beetje erg brééd uitwaaiert. Begrijp je wat ik bedoel? Ik bedoel dus dat we nu wel heel erg op twee gedachten hinken. Willen we nu dat paradijs of willen we nu die apenkolonie? En wat kunnen ze nou eigenlijk WINNEN? Of zitten we nog in de brainstormfase waarin je allerlei tegenovergestelde dingen kunt willen. Allerlei onverenigbare dingen dus. Want Adam en Eva die waren met z'n tweeën en zo'n alfapaar bestaat bij gratie van een groep. En verder... Nou. Ik heb dus nagedacht over die moderne equivalenten. En ik wou je zeggen. Ik vind dat nogal een moeilijke vraag. Maar het goede nieuws is: ze kunnen misschien wél dertien zijn. We kunnen die leeftijdsbeperkingen wel omzeilen denk ik. Nou goed. Ik zie je morgen wel of bel me terug. Ik eh... ik vond het leuk om met je te zoenen. Maar dat hoeft de werkverhoudingen dus helemaal niet te beïnvloeden. We kunnen dus best én met elkaar zoenen én met elkaar werken. Oké, dat wou ik je even zeggen. Goed, tot eh –

Hangt op toetst nieuw nummer.

Edith Hé, hallo, Titus.
Met mij.
Met Edith.
Hoe is het?

...
Ja, weet ik. Sliep je al?
...
Nee, precies. Wist ik. Weet ik toch.
...
Niet speciaal.
Ik dacht misschien heb je zin om...
...
Ja, ik weet dat je nu een vriendin hebt.
Is dat dan serieus?
...
Oh ja.
Ja, ja.
...
Nee hoor. Gewoon. Wat drinken.
...
Is voor mij ook beter.
...
Goed.
...
Hahahahaha
Ja. Doe dat! Doe dat.
...
Lijkt me leuk.
...
Dahag.

Hangt op en begint te huilen.

SCÈNE 19

Garmt Wil jij je werk terug?

Stella Hoe kom je daarbij? Ik ben blij dat ik ervan af ben.

Garmt Oh.

Stella Wil jij het niet meer hebben?

Garmt Ik ben er heel gelukkig mee.

Stella Omdat je vroeg of ik het terug wou.

Garmt Ja, dat dacht ik.

Stella Dat weggeven was een belangrijke stap in mijn terugkeer naar de realiteit.

Garmt Welke realiteit?

Stella Die ene. Die echte. Die enige. Die waarin je de waarde van de dingen kunt zien in plaats van die waarin je de waarde der dingen kunt leren. Deel zes was een symbool van mijn leven van de laatste tijd. Ik bouw iets, drijf de prijs op door het niet te verkopen, vestig een reputatie.

Garmt Ik dacht dat het op een geheel andere manier symbolisch was.

Stella Dat was ook zo! Dat was zo. Dat dacht ik ook. Waarom dacht jij dat?

Garmt Ik dacht dat het een bijzondere persoonlijke waarde zou bezitten.

Stella Dat dééd het ook. Dat deed het óók.

Garmt Maar doet het niet meer.

Stella Precies. Maar doet het dus niet meer.

Garmt Het is niet mogelijk om de waarde van de dingen eenvoudig te zien. Want de dingen hebben eenvoudig geen waarde van zichzelf.

Stella Oh, daar denk ik heel anders over.

Garmt Gaan we het weer over Thomas Mann hebben?

Stella Nee.

Garmt Wat heb je eigenlijk van hem gelezen waar je zo van genoot?

Stella We gaan het niet over Thomas Mann hebben.

Garmt Want het valt me op dat mensen zoals jij, mensen met een zekere intellectuele en culturele status Thomas Mann altijd meteen beginnen te verdedigen als ik hem erin gooi, maar dat ze weliswaar *Die Zauberberg* in de boekenkast hebben staan maar meestal ongelezen.

Stella Ik ga het niet over Thomas Mann hebben. Ik ga me niet verdedigen tegen deze lukrake opmerking. Ik ga de Toverberg niet navertellen en ik ga sowieso niet de discussie aan over of de dingen nu wel of geen waarde hebben van zichzelf. Ik word een beetje moe van het de hele tijd alles ter discussie stellen. Dat heb ik al heel vaak en heel lang gedaan en nu ga ik het gewoon allemaal wat simpelere aanpakken.

Garmt Ik ben gekomen om mijn excuses aan te bieden.

Stella Waarom?

Garmt Volgens Edith heb ik me aanmatigend gedragen tegenover jou en Vik. Is ie thuis?

Stella Nee.

Garmt Hebben jullie ruzie?

Stella Waarom vraag je dat?

Garmt Waarom vraag jij altijd waarom ik iets vraag?

Stella Vanwege je vragen.

Garmt Aanmatigend?

Stella Direct. Behoorlijk direct.

Garmt Nou?

Stella Gaat je niks aan.
 Wat doe je?

Garmt Ik zwaai naar de toeschouwers.

Stella Grapjas.
 Wil je wat drinken?

Garmt Ik wil je niet van je werk houden.

Stella Ik ben gestopt. Ik ben voorgoed gestopt.

Stilte.

Garmt In dat geval: Ja.

Stella Ja wat?

Garmt Ja mevrouw.
 Wat drinken.

Stella Oh, wat drinken. Ja. Sorry. Wat?

Garmt Wat?

Stella Wat wil je drinken.

Garmt Wijn.

Stella Wijn.
 Bevalt het werk je?

Garmt Welk werk.

Stella Voor Edith. Voor de televisie.

Garmt Of het me bevalt?

Stella Ja.

Garmt Ja. Het bevalt me.

Stella Is het tijdelijk?

Garmt Alles is tijdelijk.

Stella Ja. Alles is uiteindelijk tijdelijk.
 Ik bedoel. Is het een klus ofzo? Of een contract.

Garmt Een klus.

Stella Wit of rood?

Garmt Rood.

Stella Wat vind je er eigenlijk van dat ik gestopt ben met mijn werk?

Garmt Ben je daadwerkelijk gestopt?

Stella Ja.

Garmt Ben je ooit eerder gestopt?

Stella Nee. Ik heb er wel eens naar verlangd. Als het niet ging. Maar ik ben nooit zo overtuigd, zo opgelucht, zo definitief, gestopt.

Garmt Alles is tijdelijk.

Stella Hier. Je wijn.

Garmt Dankjewel.

Stella Het was tenslotte, uiteindelijk toch gewoon vuilnis.

Vik komt binnen.

Vik Hallo.

Stella Garmt is langsgelkomen om zijn excuses aan te bieden. Omdat Edith tegen hem gezegd heeft dat ie dat moest doen.

Vik Zo.

Garmt Ja.

Vik Nou. Ga je gang.

Stella Vik!

Vik Dat is toch leuk. Laat hem zijn excuses maar aanbieden.

Stella Heb jij dan het idee dat ie ergens zijn excuses voor zou moeten aanbieden?

Vik Daar heb ik nog niet over nagedacht.
Blijf je eten Garmt?
Ik heb sliptongetjes gekocht.

Garmt Ik heb met mijn vriendin afgesproken.

Vik Ik zou gezworen hebben dat je homo was.

Stella Nou dan nodig je haar ook uit. Vik?

Vik Ik vind het goed. Ik dacht echt dat je homo was.

Stella Hoe heet je vriendin?

Garmt Emma.

Stella Woont ze in de buurt?

Garmt Ja. Sterker nog: ze woont hier.

Stella Hier?

Garmt In dit gebouw.

Stella In dit gebouw?

Garmt Op de tiende.

Stella Op de tiende?

Vik Houd je van vis?

Garmt Sliptong is nogal een twijfelachtige keuze. Maar ik vind jou het type van de bewuste consument.

Vik Wat is er mis met sliptong?

Garmt Heb je 'm onthoofd gekocht?

Vik Ja.

Garmt De meeste onthoofde sliptongetjes zijn onthoofd om hun totale lengte te verdoezelen. De meeste sliptongetjes zijn eigenlijk te klein. Te jong. Onvolwassen.

Vik We eten ook wel eens een kalfje.

Garmt Ze hebben zich nog niet kunnen voortplanten.

Vik Oh.

Garmt Dat is uiteindelijk slecht voor de stand van de tong.

Vik Misschien willen ze zich wel helemaal niet voortplanten.

Stella Ik ken niemand op de tiende.

Garmt Geloof mij maar als ik zeg dat ze zich hadden willen voortplanten.

Vik Maar zou het evolutionair niet zo zijn dat als we zo doorgaan de sliptongetjes zich zullen beginnen voort te planten als ze nog klein zijn?

Garmt Dat denk ik niet Max.

Stella Zei jij nou Max?

Garmt Zei ik Max?

Stella Volgens mij zei je Max.

Garmt Oh, nou. Volgens mij niet. Waarom zou ik Max zeggen tegen Vik?

Stella Dat vroeg ik mij ook af.

Garmt Lijkt niet logisch.

Stella Nee.

Vik Ik hoorde het ook.

Stella Dat ie Max zei toch? Ja, zie je! Vik hoorde het ook.

Vik Zei je nou wel of geen Max?

Garmt Nou, eh, volgens mij niet. Maar als jullie het allebei hebben gehoord misschien toch. Maar waarom? Waarom zou ik? Dat blijft een onopgelost probleem. Ik ga Emma even bellen.

Garmt trekt zich terug om te bellen

Stella We hebben het ons waarschijnlijk verbeeld.

Vik Jij hebt niks tegen Edith verteld toch?

Stella Doe nou maar rustig.

Vik Ik mag die jongen niet.

Stella Waarom nodig je hem dan uit voor het eten?

Vik Met zijn betweterige gedoe.

Stella Je hebt hem zelf uitgenodigd.

Vik Over premature sliptongetjes.

Stella Waarom vertel je het niet gewoon? Het is echt heel goed. Het is een heel goed boek *op een bepaalde manier*. Het doet mij ontzettend goed.

Vik Het is een handleiding voor debielen. Of voor mensen die ernaar verlangen in een debiel te veranderen.

Stella Waarom niet gelukkig worden als het kàn.

Vik Omdat het niet kan. En als het wel kan op die manier, dan is het wat mij betreft een inferieur geluk.

Stella Komt ze?

Garmt Jazeker.

Vik Ga je je excuses nog aanbieden?

Garmt Oh ja. Beste Vik. Lieve Stella. Het spijt me. Als ik me aanmatigend gedragen heb de vorige keer dan was dat volkomen onbedoeld.

Vik Ik had echt durven zweren dat je homo was.

Stella Ja, ja nou weten we het wel.

Vik Zit je vriendin ook in de televisie?

Garmt Nee. Nou ja. In zekere zin. Haha. Nee. Maar ik zit ook niet in de televisie.

Vik Hoe zou je het dan noemen wat je doet?

Garmt Ik noem het eigenlijk niet.
En jij? Hoe noemde jij dat wat jij deed voor je niets deed?

Vik Oh, ik heb van alles gedaan.

Garmt Ja?

Vik Ja.

Garmt Zoals wat?

Vik Je wilt een opsomming?

Garmt Ja.

Vik adviseur, consultant, moderator, dagvoorzitter, publicist, columnist, coach-

Garmt *(telefoon)* Sorry. Dit is Emma.

Stella Én schrijver Vik. Schrijver.

Vik Wat.

Stella Je bent ook schrijver.

Garmt Sorry. Vik. Ja. Coach.

Vik Je hebt iets op je neus.

Garmt Oh ja? Wat dan?

Vik Een kruimel.

Garmt Zo, zo. Een kruimel. Weg?

Vik Nee.

Garmt Nu?

Vik Nee.

Edith komt binnen

Edith Sorry hoor. Ik moet even iemand spreken. Garmt. Garmt heeft mijn baan gekregen. Ik begrijp het niet. Fred belde me dat ie Garmt mijn baan wil geven. Ik zei: Fred is er dan niet zoiets als de geschiedenis, de jarenlange samenwerking, de loyaliteit van mijn kant die nu vraagt om iets van jouw kant. Fred zei ik, dat kun je niet maken. En Fred zegt dan: loyaliteit is leuk maar goede programma's zijn nog leuker. Ik heb altijd goeie programma's voor je gemaakt, zeg ik. Fred zegt: We zijn een commercieel bedrijf. Als het beter kan dan doen we dat. Wie *we* vroeg ik. Want zoals ik het begrijp is er helemaal geen *we*. In elk geval geen *we* waarvan ik deel uitmaak.

Stella Edith, Garmt is hier.

Edith Oh.

Garmt Dag Edith. Wat zie je er phantastisch uit.

Edith Je pikt dus behalve mijn baan ook mijn vrienden in?

Garmt Sorry?

Edith Ik kon je niet bereiken.

Garmt Mijn telefoon staat uit.

Edith Fred geeft jou mijn baan!

Garmt Wat een aanpluiving. Ik wil jouw baan niet Edith. Maak je geen zorgen.

Edith Fred zei dat jij geïnteresseerd was in mijn baan.

Garmt Het interesseerde me of ik jouw baan zou kunnen krijgen. Maar ik hoef 'm niet. Dat zal ik ook tegen Phred zeggen.

Clara komt binnen

Clara Hallo.

Stella Hallo?
Emma?

Garmt Emma, liefje, ben jij dat?

Stella Hallo. Ja, loop maar door. Kom maar.
Hoi. Ik ben Stella.

Garmt Stella Burgers.

Stella En dat is Vik. Vik?

Vik Ja.

Stella Leuk dat je er bent. Welkom. Wil je wat drinken?
Nou ja. Vik? Wat doe jij nou?

Edith Wie is dat?

Garmt Dat is Emma.

Edith Wie is Emma?

Stella Vriendin van Garmt.

Garmt Hoe heet jij eigenlijk verder Vik?

Vik Verder?

Garmt Ja?

Stella Wijn?

Ja?

Edith Een vriendin van Garmt?

Stella DE vriendin van Garmt.

Vik Wat bedoel jij?

Stella Rood?

Garmt Achternaam. Wat is jouw achternaam?

Vik Ja, ja.

Garmt Jaja?

Stella Van Gijzel. Vik van Gijzel.

Clara Lekker. Wijn. Doe maar. Rood.

Stella Nee, heb jij je glas al leeg?

Garmt Leeg?

Stella Nou. Ga lekker zitten. Of blijf lekker staan. Of kijk uit het raam. Iedereen is altijd helemaal lyrisch over het uitzicht. En ikzelf ben ook regelmatig helemaal lyrisch over het uitzicht. Hoewel – en het is schokkend om te merken – zelfs zó'n uitzicht na verloop van tijd vervéélt.

Clara Oh ja?

Stella Ik moet mezelf er gewoon toe zetten om het weer eens echt te bekijken. Vik en ik zeggen regelmatig tegen elkaar -

Garmt Dat is mijn glas.

Stella Oh sorry. – tegen elkaar: weet je nog, lukt het nog, kijk nog eens zoals –

Garmt Dankje.

Stella Toen. Ooit. Vroeger. Toen – Wat hoor ik?

Vik Dat is niet waar.

Garmt Nou, ik vind het imposant. Een heel verschil met de 24^e verdieping!

Stella Echt?

Garmt Of de tiende.

Vik Dat zeggen wij nooit tegen elkaar.

Stella Ja?

Stella Heb jij de Toverberg gelezen Emma?

Clara Ja.

Stella En vond je dat mooi?

Clara Ja.

Stella Oh ja?

Clara Dat is dat boek waarin zieke mensen zich terugtrekken boven op een berg, in ijle lucht en ondanks een positie die goed zicht zou kunnen geven, alleen maar eten en zich bezighouden met zichzelf.

Stella Oh ja. Ik dacht even dat het dat boek was waarin -

Clara Thomas Mann zelf zegt dat je het boek twee keer moet lezen.

Stella Twee Keer?

Edith Wie is Thomas Mann?

Stella Nou. Edith!

Vik Zo. Ik heb die sliptong weggegooid.

Stella Waarom?

Vik We eten vandaag maar eens hamburgers dacht ik.

Edith Lekker.

Vik Wil jij ook blijven eten?

Edith Oh sorry.

Vik Sorry?

Edith Dat ik de uitnodiging vooruit was.
Blijven eten. Graag.

Stella Eh, waar was ik.

Clara Bij de Tover-

Stella Oh ja. Oh nee. Nou. Laat maar.

Edith Sorry.

Stella Zeg toch niet de hele tijd sorry.

Edith Ik ben... ongelukkig.

Stilte

Stella Ik heb iets voor je.

Vik Ik waarschuw je.

Stella Je moet even je vooroordelen opzij zetten en het gewoon allemaal maar gaan dóen. *(geeft haar het boek)*

Edith Die heb ik al.

Vik Heb jij die al?

Edith Ja.

Stella En?

Edith Ja, wat zal ik zeggen. Het helpt.
Een tijdje.

Stilte

Edith Laat maar hoor.
Het ontglipte me. Ik hoef er niet persé over te praten. Ik wilde het misschien even délen maar verder niet speciaal om er het er nou de hele tijd over te gaan hebben.

Stilte

Stella Dat boek...

Vik Zullen we nog maar es een beetje over het paradijs praten?

Edith Ik weet het niet.

Vik Is het onvindbaar?

Edith Daar gaat het niet om.

Stella Dat boek...

Vik En moeten ze dan ook náákt zijn? Edith? Garmt?

Stella Dat boek...

Vik En heeft het ideale paar dan ook de ideale maten? En is het ideale -

Stella Dat boek... Is van Vik. Vik is Max Treurniet.
Vik schreef geluk in veertig dagen. Is het niet ongelooflijk?
Dat iemand die zo...

Vik Nou?

Stella CYNISCH is over alles, het zo goed voor heeft met de mensen??

Vik Het is een grap. Je zou het moeten zien als een grap.

Stella Tweeënveertig wéken. Geluk in tweeënveertig wéken. Dat lijkt mij haalbaar.

Edith Jij hebt dat boek geschreven?

Vik Ja.

Ik ga weg.

Stella Naar haar? Naar Clara?

Clara Huh?

Vik Nee.

Edith Oh ja, oh god.

Stella Vik is een man die niet bestaat met een minnares die niet bestaat. Die nog even over het paradijs wil praten.

Garmt Mag ik es wat vragen?

Vik Aan mij?

Garmt Aan Stella.
Als ik deel zes van bergsystemen dupliceer. Als ik een paar mensen inhuur om het heel precies te dupliceren en dan iedereen die er destijds duizenden euro's voor geboden heeft er één verkoop.

Stella Ja?

Garmt En die mensen dat natuurlijk niet vertel.
Maar die mensen daar ook nooit achterkomen.

Stella Ja.

Garmt Is dat dan... erg?

Stella Ja.

Garmt En kapot maken? Is het erger dan het kapot maken?

Vik Ik besta wel.

Stella Oh?

Vik En Clara bestond ook.

Stella Oh

Garmt En als ik het bijvoorbeeld –

Vik Jij moet even je kop houden.

Garmt Pardon?

Vik Ik ben even met mijn vrouw aan het praten.

Stella En dat is héél bijzonder. Want normaal gesproken doet Vik helemaal niet aan even met zijn vrouw praten.

Garmt Oké.

Stella Praat maar. Zeg het maar. Je bestaat wel.

Vik Ja.

(*stilte*)

Stella Was dat het?

Vik Nee.
Ik stel voor dat we gewoon bij elkaar blijven.
En eventueel dat kindje maken.
Ik houd van je. Namelijk. Dus.

Stella Namelijk. Dus.

Vik En het boek.

Stella Het boek.

Vik Doen we weg.

Stella Doen we weg.

Vik Ja.
Edith lijkt me deskundig op dit gebied. Planken zelfhulpboek versleten en
nog altijd even ongelukkig. Werkt maar eventjes.
Wat betekent dat?

Stella Precies, wat betekent dat?

Vik Dat ik kundig ben.

Stella In zomaar wat zeggen?

Vik In zomaar wat zeggen.

Stella Waarom dan niet iets anders zeggen?

Vik Wat zeggen?

Stella Waarom niet De Grote Roman die...

Vik Nee.

Garnt Jongens. Wat ontroerend.

Edith Dat is toch mooi!

Garnt Dat is een happy end.

Edith Dat is misschien een happy end

Garnt En wat is er mis met een happy end?

Edith Precies. Wat is er eigenlijk mis met een happy end?

Garnt Dat willen de mensen niet.

Edith Dat wil jij niet.

Garnt Dat verkoopt niet.

Edith Waarom niet?

Stella Ik ook.

Vik Ik ook wat.

Stella Ik ook van jou. Maar.

Vik Maar?

Garnt Niet elk verhaal en niet elk genre verdraagt het happy end. Edith. Het sprookje of de romantische komedie. Oké. Maar daar stopt alles met de aftiteling. Ze leefden nog lang en gelukkig. Maar doe het maar es! Lang en gelukkig. Als we praten over het realitygenre, of liever nog het real reality-

Edith Hou nou maar even je mond.

Garnt Oké. Oké. Stel je voor een happy end.

Edith Ja.

Garnt Goed. Oké. En wat hebben ze dan...

Edith Gewonnen?

Garnt Ja?

Edith Een happy end.

Stella Ik zal naar de Himalaya afreizen.
En de buik van zo'n Capra Hircus geit scheren.
En het gat, het gat in je trui even stoppen.

Garnt En wat is er eigenlijk happy aan dit end?